

FESTES PATRONALS

Montesa 2008

Montesa

*del 22 d'agost
a l'1 de setembre
de 2008*

*Que la vila de Montesa dedica a la seua Patrona la
Mare de Déu del Castell,
al Santíssim Crist del Calvari
i a la Santa Espina*

Festes Patronals

Festes Patronals

Els Goigs al Crist de l' Ermita del Calvari de Montesa

L'any passat, la nostra Parròquia va encarregar a l'historiador Joan Carles Gomis Corell l'elaboració d'uns goigs al Crist que venerem a l'ermita del Calvari del nostre poble.

Aquestes composicions, de caràcter popular i normalment en la llengua del poble (fins la prohibició del valencià al segle XVIII) anaven adreçades a lloar diverses característiques i/o virtuts atribuïdes a la imatge que es volia venerar en cada lloc.

Tenint present que tenim goigs dedicats a la Mare de Déu i a la Santa Espina, calia comptar amb uns goigs dedicats a l'altra advocació de les nostres festes patronals, la del Crist del Calvari.

Una vegada barallades diverses possibilitats, l'especialista a qui vam encarregar el treball ens suggerí la possibilitat d'adaptar com a goigs propis del Crist de Montesa una composició poètica dedicada a Jesucrist basada en el que s'anomena tradicionalment les *Set paraules de Crist* a la creu. Per a la música, l'organista Miguel Gironés Cervera ha adaptat una melodia recitativa de caràcter medieval.

L'autor dels versos és Miquel Ortigues, un notari valencià de qui es coneixen altres textos de tipus religiós, i que va imprimir el text que ens ocupa a València l'any 1519. Precissament d'eixa mateixa època és una de les pintures sobre taula que tenim a l'església: la que representa el *Calvari*, situada a la tercera capella del costat de l'Epístola.

Les *Set paraules*, tretes dels Evangelis són les següents:

- I) Pare, perdona'ls que no saben el que fan (*Lluc 23, 34*);
- II) T'ho assegure, hui estaràs amb mi al paradís (*Lluc 23, 43*);
- III) Dona, ací tens el teu fill. Ací tens la teua mare (*Joan 19, 26-27*);
- IV) Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat? (*Marc 15, 34 i Mateu 27, 46*);
- V) Tinc set (*Joan 19,28*);
- VI) Tot s'ha complert (*Joan 19,30*);
- VII) Pare, a les teues mans confie el meu alé (*Lluc, 23,46*);

De totes elles s'han escrit desde teologia a poesia i composicions musicals.

Ara és el moment de que les incorporem a la vivència religiosa i cultural del nostre poble.

Joan Albelda
Rector de Montesa

Goigs al Santíssim Crist del Calvari

*venerat a la seua ermita
de la
vila de Montesa*

Amb amor i pensa pura,
cristians contempleu,
*Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu*

La primera, qual persona
pot pensar l'amor tan gran,
com digué "Pare, perdona
als qui no saben que es fan."
Oh, qué gran salut procura,
per salvar lo poble seu.
Set paraules...

La segona, per clemència,
digué al lladre: "jo t'avís,
tu estaràs per excel·lència
hui amb mi al paradís."
Tal amor per sempre dura
en els que bé hi pensareu.
Set paraules...

La tercera, per lo poble,
qui passava gran perill,
digué a la Verge tan noble:
"dona, ací tens el teu fill."
Amb grandíssima tristura,
canvià tal en temps tan breu.
Set paraules...

La quarta, molt fort espanta,
digué en creu crucificat:
"Pare meu de glòria santa,
per què m'heu deseparat?"
En aquesta vall obscura
amb gran plor tots plorareu.
Set paraules...

La cinquena demanava,
beure prest amb fort dolor,
demostrant que set passava
per lo poble pecador.
Qual serà la creatura
que nos damne si no hi creu.
Set paraules...

La sisena, que el deixaren
en la creu morir tant prest,
tots els seus treballs finaren
en dir "consumatum est."
Bé demostra sa figura
a tots quants la mirareu.
Set paraules...

La setena, quan moria
digué: "oh, Pare infinit,
en tes mans i senyoria
encomane l'esperit."
En la santa escriptura
de l'Església ho trobareu.
Set paraules...

Tots els que passeu tristura
sempre vos recordareu,
Set paraules...

Adoramus te Christe, et benedicimus tibi.

Quia per crucem tuam redimisti mundum.

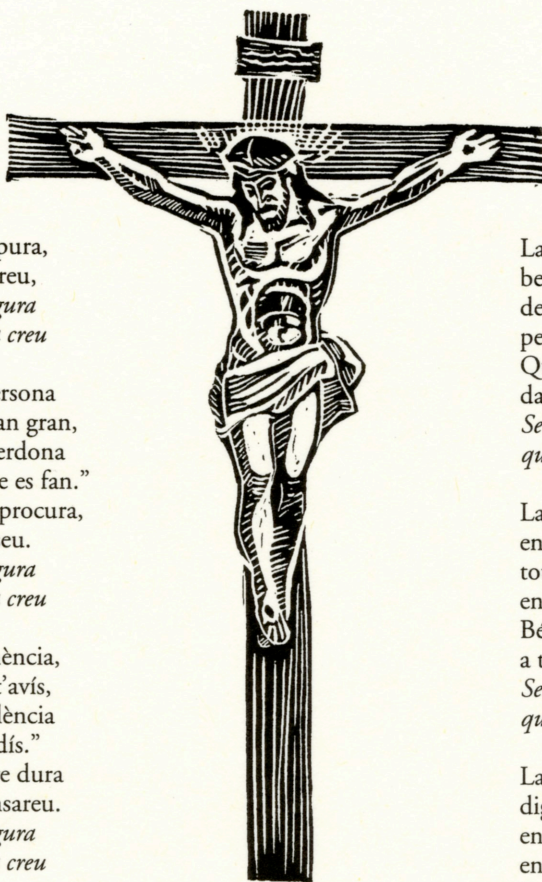
OREMUS

Respice, quaesumus Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et crucis subire tormentum. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Cor *Fine*
La pri-me-ra, qual per-so-na pot pen-sar l'a-mor tan gran, com di-gué "Pa-re, per-do-na
als qui no sa-ben què es fan." Amb a-mor i pen-sa pu-ra
Oh, què gran sa-lut pro-cu-ra
cristi-ans con-tem-pleu-reu, set pa-rau-les d'a-mar-gu-ra que Je-sús di-gué en la creu,
per sal-var lo po-ble seu. Set pa-rau-les d'a-mar-gu-ra que Je-sús di-gué en la creu.
da Capo

Goigs al Santíssim Crist del Calvari

Venerat a la seua Ermita de la Vila de Montesa

Amb amor i pensa pura,
cristians contempleu,
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

La primera, qual persona
pot pensar l'amor tan gran,
com digué "Pare, perdona
als qui no saben que es fan."
Oh, qué gran salut procura,
per salvar lo poble seu.
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

La segona, per clemència,
digué al lladre: "jo t'avís,
tu estaràs per excel·lència
hui amb mi al paradís."
Tal amor per sempre dura
en els que bé hi pensareu.
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

La tercera, per lo poble,
qui passava gran perill,
digué a la Verge tan noble:
"dona, ací tens el teu fill."
Amb grandíssima tristura,
canvià tal en temps tan breu.
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

La quarta, molt fort espanta,
digué en creu crucificat:
"Pare meu de glòria santa,
per què m'heu deseparat?."
En aquesta vall obscura
amb gran plor tots plorareu.
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

La cinquena demanava,
beure prest amb fort dolor,
demostrant que set passava
per lo poble pecador.
Qual serà la creatura que nos
damne si no hi creu.
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

La sisena, que el deixaren
en la creu morir tant prest,
tots els seus treballs finaren
en dir "consumatum est."
Bé demostra sa figura
a tots quants la mirareu.
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

La setena, quan moria
digué: "oh, Pare infinit,
en tes mans i senyoria
encomane l'esperit."
En la santa escriptura
de l'Església ho trobareu.
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

Tots els que passeu tristura
sempre vos recordareu,
Set paraules d'amargura
que Jesús digué en la creu

Adoramus te Christe, et benedicimus tibi. Quia per crucem tuam redimisti mundum.

OREMUS

Respice, quaesumus Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et crucis subire tormentum. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Cor

2 Fine

La pri-me-ra, qual per-so-na pot pen-sar l'a-mor tan gran, com di-gué "Pa-re, per-do-na

als qui no sa-ben què es fan." Amb a-mor i pen-sa pu-ra
Oh, què gran sa-lut pro-cu-ra

6 da Capo

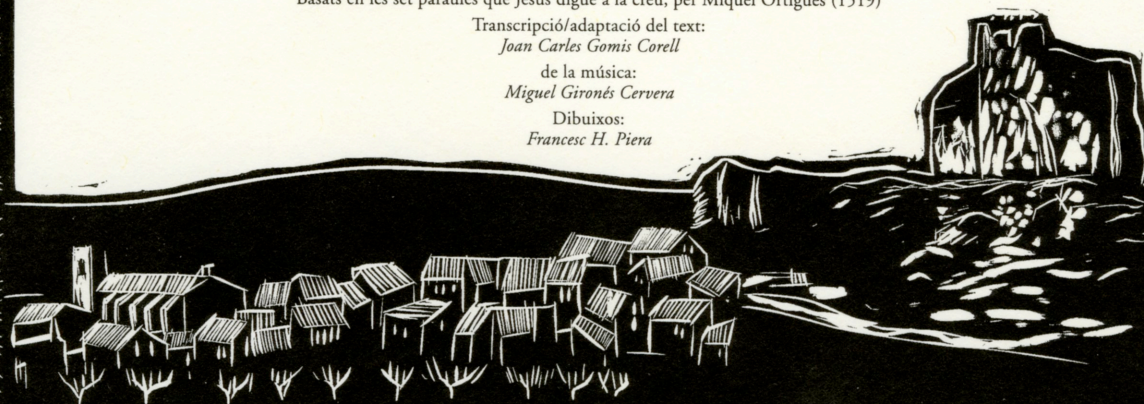
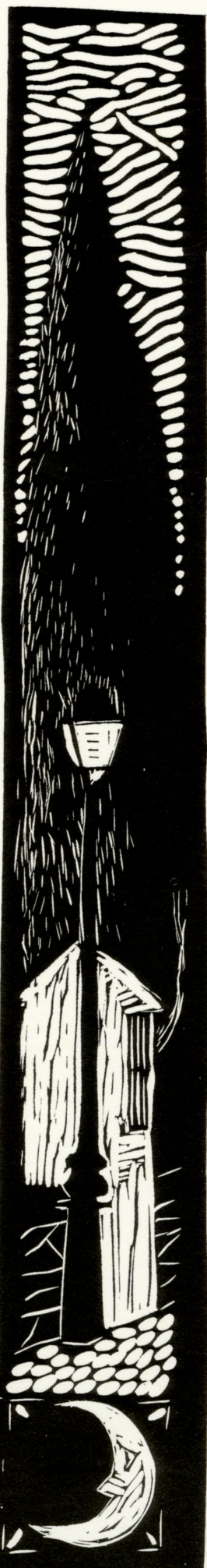
cris-ti-ans con-tem-pla-reu, set pa-rau-les d'a-mar-gu-ra que Je-sús di-gué en la creu.
per sal-var lo po-ble seu. Set pa-rau-les d'a-mar-gu-ra que Je-sús di-gué en la creu.

Basats en les set paraules que Jesús digué a la creu, per Miquel Ortigues (1519)

Transcripció/adaptació del text:
Joan Carles Gomis Corell

de la música:
Miguel Gironés Cervera

Dibuixos:
Francesc H. Piera

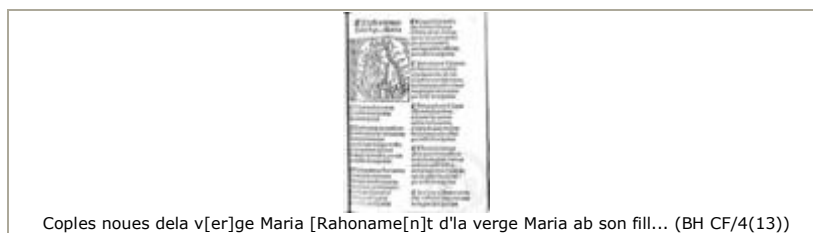

Títol

**Coples nouses dela v[er]ge Maria
[Rahoname[n]t d'la verge Maria ab son fill.
Laors de sant Miq[ue]l. Cobles del sant
sagrame[n]t d'l altar.
Les set paraules que Iesus dix en la creu.
Los goigs d'ls gloriosos metges. Les nou
parauls de sant albert]**

Publicació

[S.l.] : [s.n.], 1519

Coples nouses dela v[er]ge Maria [Rahoname[n]t d'la verge Maria ab son fill... (BH CF/4(13))

Ubicació	Signatura	Tipus de Prèstec	Estat	Notes
Històrica	BH CF/4(13)	NO ES PRESTA	CONSULTA SALA	Relligat amb altres obres
Descr. física	6 f. : grav. ; 4º			
Nota	Miquel y Planas, Bibliofilia II, col. 50, opina que Miquel Ortigues és l'autor de totes les composicions			
Nota Edició	Posiblement ed. de València, Joan Jofré			
Matèria	Poesia religiosa DIG-BH			

**Les set paraules que
iesus dix en la creu..**

A amor y pensa pura
Crestians contemplareu
Set paraules damargura
Que iesus dix en la creu

La primera paraula

E la primera qual persona
Pot pensar l'amor tã gran
Com dix o pare perdona
Als qui no saben ques fan
O que gran salut procura
Per saluar lo poble seu
Set paraules damargura
Que iesus dix en la creu

La segona paraula

E la segona per clemencia
Dix al ladre pot auís

Tu seras per excellencia
huy ab mi en parais
Tal amor per sempre dura
En los que bey pensareu
Set paraules damargura
Que iesus dix en la creu

La terçera paraula

E la terçera per lo poble
Qui passaua gran perill
Dix ala verge tant noble
Fembra vet aqui ton fill
Ab grandissima tristura
Cambí tal en temps tan breu
Set paraules damargura
Que iesus dix en la creu

La quarta paraula

E la quarta molt fort espãta
Dix en creu crucificat
Pare meu de gloria santa
Per que mas desemparat
En aquesta vall escura
Ab grã plor tots plorareu
Set paraules damargura
Que iesus dix en la creu.

La .v. paraula

E la cinquena demanaua
Sitio ab fort dolor

Demostrant que cet passaua
Per lo poble pecador
Qual sera la creatura
Que nos damne si noy creu
Set paraules damargura
Que iesus dix enla creu

La .vi. paraula

¶ La sisena quel dexaren
Enla creu morir tant prest
Tots los seus treballs finaren
En dir consumatum est
Be demostra sa figura
A tots quants la mirareu
Set paraules damargura
Que iesus dix enla creu

La .vii. paraula

¶ La setena quant moria
Dix o pare inferit
En tes mans e senyoría
Acoman mon esperit
Enla santa escriptura
Dela sglesia u trobareu
Set paraules damargura
Que iesus dix enla creu

Tornada

¶ Tots los qui passau tristura
Tostemps vos recordareu
Set paraules damargura
Que iesus dix enla creu

Los goigs als gloriosos metges

¶ Duix teniu tanta virtut
metges sants molt gloriosos
feu ab prechs molt piadosos
qual malalt cobre salut

¶ Darabia pres narença
leser v're molt infel
e vengues enconexença
dela fe del Rey del cel
e axi d'infel fon fel
vostre vida molt loable
que seguint ley mes amable
auorris la mes cruel

E daquell pa recreada
que recrea tot lo mon

Les nou parauls de sant albert

Sant albert arqebise de colonia cōtinuament pregaua a nostre senyor: que li reuelas quines coses pona ser que fossen a deu molt agradables: ea ell mes pfitoses: e nostre senyor deu reuela aqstes nou paraules. següents les qles dir sant albert explica. ē hū sermo.

¶ La p̄mera paraula quel hoy son. q̄ li dir: albert dona en ta vida hū diner p la mia amor a aqll pobre q̄ haura menester: e axo fa a mi mes agradable: e a tu mes pfitos: q̄ si mananes dar apres la tua mort hū mont de or: tan gran q̄ abastas dela terra fis al cel.

¶ La segona paraula: albert ploza vna lagrima p la mia amor: e p los tens peccats: car axo sera a mi mes agradable: e a tu mes pfitos: q̄ si los te^s amichs e parents plorauen p tu apres la tua mort tates lagrimes cō la ygua d la mar.

¶ La terça paraula: albert sufir vna iuria de paraula o de fet a ton p̄sme. sens que no li vullas mal nengu e axo fa a mi mes agradable: e a tu mes pfitos: q̄ si rompies sobre la tua squena nua tantes xges cō poria portar hū a se en tres vegades.

¶ La q̄rta paraula: albert alberga hū pobre vna nit: e fes li be p la mia amor car axo sera a mi mes agradable: e a tu mes pfitos: q̄ si dejunaues fet anys continu en pa y aygua.

¶ La cinchquena paraula albert trencar lo teu son cō te sabra bo lo dormir e lenar p fer ofo p amor de mi e agofa

a mi mes agradable: e a tu mes pfitos que apres la tua mort docentes peregrins anauen pertu en romeria al sant sepulcre

¶ La sisena paraula albert demana. misericordia en ta vida a mi psonal me e axo sera a mi mes agradable. e a tu mes pfitos que si a pres la tua mort la mia mare e tots lou sats e los angles pregauen per tu.

¶ La setena paraula albert. pren totes les aduersitats que vendran ab paciencia sens que ten dolges ni ten plagues per amor de mi e axo sera a mi mes agradable e a tu pfitos: q̄ si fosses tant sant que fosses arrapat fins lo terçer cel.

¶ La viij. paraula albert compleix e soste totes les coses damunt dites p la mia amor e axo sera a mi mes agradable e a tu mes pfitos: que si p tot lo temps dela tua vida tu anaves per totes les parts dī mō disciplinat e batit e planyent escampant la tua sanch en cascun pas.

¶ La noïena paraula albert decta tota contemplacio del mon e cerca santament la contemplacio e consolacio espiritual e lanima: E axo sera a mi mes agradable e a tu mes pfitos: q̄ si feres vna columna que bastas dila terra fins al cel: e fos plena de rahers e per aquella tu pujasses e deu allasces tostemps fins al dia del iudy. *fin*

